

pridobne nedelje.
 Naročnina velja za Avstrijo:
 Za celo leto . K 10—
 pol leta . . . 5—
 četrt leta . . . 250
 Za Ogrsko in inozemstvo:
 Za celo leto . K 11—
 pol leta . . . 550
 Naročnino je plačati naprej. Posamezne številke se prodajajo po 20 v.
 Uredništvo in upravništvo se nahajata v Ptuju, gledališko postopje št. 3.
 Cena za k...
 K 24—
 tiskalnice za naja proti v...
 en: fraise 27

...sprejemi zastojni, in rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.
 Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inserterov) je za 1/4 strani K 100—
 1/2 . . . . . 80—
 3/4 . . . . . 40—
 1/8 . . . . . 20—
 1/10 . . . . . 10—
 1/12 . . . . . 5—
 1/16 . . . . . 2—
 Pri večkratnem oznanilu se cena primerno znižuje.

Štev. 41. V Ptuj, v nedeljo dne 13. oktobra 1918. XIX. letnik.

amir in vojna.

Mirovna ponudba in predlog premirja Avstrije in Nemčije Wilsonu. Odgovor Wilsona — tri vprašanja. Nobeno premirje pred izpraznjenjem zasedenih pokrajin

Ogromna bitka na zapadu. Nemci se umikajo pred številnim sovražnikom. — Pred velikimi historično-političnimi dogodki v Avstriji.

Konec vojne
Stajerc . . . !

Avstrija,
 se je v zvezi z Nemčijo skozi štiri in pol leta hrabro branila proti celemu svetu sovražnikov. Na širnem polju neizmerne Rusije, v divjem balkanskem gorovju Srbije, v valaški ravnini Rumunije in v solčni Italiji žela je v zvezi s svojo zvesto zaveznico Nemčijo lovorike krasnih zmag in zasedla na vseh bojiščih ogromne pokrajine sovražnega ozemlja in daleč od državnih mej v sovražnih deželah so vihrale ponosno zastave dvočlovega avstrijskega orla . . .

legli sta v avstrijskem zaledju . . . Politično-revolucionarni položaj izdajalskih Slovanov je prisilil našo in nemško državo na te kapitulacije. Iz tega vzroka ste bili prisiljeni podati svojo usodo v roke Wilsona, da preprečita nadaljno nepotrebno prelivanje krvi.

Hudodelstvo, ki so ga povzročile avstrijske vlade iz zgolj brezbriznosti in malomarnosti se sedaj nad njo samo prav bridko maščuje . . .

Mi, ki smo tej nevhvaležnej državi držali zvestobo do zadnje pljučice, se hočemo v tem zadnjem trenutku samouprave spametovati in isto tudi samim sebi pripisovati. Pripraviti se moremo tudi mi, da vstopimo vredni pod zaščito naroda, kateremu že sto in stoletja pristojamo. V tej naši obliki mora sedanja država razpasti. Zgraditi se mora nova hiša, katera nas mora najti kot nje upravičene prebivalce v vsem pripravljene. In tako smo se v tej usodopolnej uri za večno združili in sklenili in tako združeni si hočemo brez vsakega ozira in brez prizanašanja sedanji vladi našo boljšo bodočnost zagotoviti, kajti mi tvorimo le vejo onega mogočnega debla, kateremu po naravi pripadamo. Vstvariti se mora „nova Avstrija“, ki bode stala v tesni in večni zvezi z zvesto sosedno državo, in kakoršne zapovedujoče želi in zahteva skupni interes našega ljudstva. Vstvariti in ojačiti so mora, da se zamore pri prihodnjem kipenju slovanskim in romanskim valovom v bran postaviti, kadar bo to zahteval drugi del svetovne zgodovine!

Čeprav so entente države, kakor nam javljajo zadnja poročila našo mirovno noto odklonile, se vendar smelo nadejamo skorajšnjega konca,

Mirovna ponudba Wilsonu.

K. B. D u n a j, 5. oktobra. Avstro-Ogrska, Nemčija in Turčija so sklenile v svrhu, da se sklene splošno premirje in da se uvedejo mirovna pogajanja, stopiti potom vlad, katerim je poverjeno interesno zastopstvo v Zedinjenih državah severoameriških od predsednika Zedinjenih držav. V izvedbi tega sklepa je dobil avstro-ogrski poslanik v Stockholmu včeraj od zunanjega ministra brzojavno naročilo, da naj zaprosi švedsko vlado, da odposlje dne 4. oktobra to-le brzojavko gosp. predsedniku Wilsonu:

„Avstro-ogrška vlada, ki je vodila vojno vedno le kot obrambeno vojno ter pokazala opetovano svojo pripravljenost, končati krvoprelitje ter priti do pravičnega in častnega miru, se obrača do predsednika Zedinjenih

držav ameriških s predlogom, da naj z njo in njenimi zavezniki sklene takojšnje premirje na kopnem, na morju in v zraku ter neposredno nato prične s pogajanjem o sklepu miru, za kateri naj bi tvorilo podlago 14 točk poslanice g. predsednika Wilsona kongresu z dne 8. januarja 1918 ter štiri točke iz govora gosp. predsednika Wilsona z dne 12. februarja 1915, čemur naj bi se oziralo tudi na izvajanja gosp. predsednika z dne 26. septembra 1918.“

D u n a j, 4. oktobra. Napovedani mirovni korak centralnih držav je bil danes izvršen. Centralni državi sta storili ta korak v medsebojnim sporazumu in se jima je pridružila tudi Turčija. Avstro-Ogrska je potom španske vlade Nemčija preko Nizozemske storila demaršo pri Wilsonu ter izrekla pripravljenost sprejeti njegovih 14 točk ter se pogajati na tej podlagi in na podlagi poznejših teh njegovih točk. Obenem so centralne države predlagale premirje.

Poročilo o tem koraku se bo izdalo najbrže tekom jutrajšnjega dneva in sicer bo sporočil o tem koraku v Berlinu novi državni kancler princ Maks Badenski, v Avstriji pa bo vlada podala tozadevno izjavo v poslanski zbornici.

Wilsonov mirovni program.

V boljše razumevanje mirovne ponudbe centralnih držav razgllašamo Wilsonove zahteve, ki jih je stavil 8. januarja, 12. februarja oziroma 27. septembra t. l., koje so sedaj centralne države izrekle sprejeti.

Štirinajst točk poslanice.

- 1 Vse mirovne pogodbe so javne in se sklepajo javno.
2. Prostost morja izven teritorialnih voda v miru in v vojni, razen morij, ki se mednarodno zapro.
3. Enakost trgovinskih odnošajev, odstranitev gospodarskih ovir.
4. Garancijo za znižanje oborožanja.
5. Nepristranska ureditev kolonialnih vprašanj.
6. Rusija naj neodvisno odloča o svojem političnem razvoju in o svoji narodni politiki.
7. Izpraznjenje in obnovitev Belgije.
8. Izpraznjenje in obnovitev zasedenih pokrajin Francoske. Alzacija Lorena se vrne Francoski.
9. Poprava mej Italije v jasnih narodnih mejah.
10. Avstrijskim narodom, katerim se zagotovi mesto med narodi, naj se da prilika za samostojni razvoj.
11. Izpraznjenje in obnovitev Romunije, Srbije in Črne gore.

Spominjajte se ob vseh prilikah ubogih sirot za domovino padlih vojniki in darujte za zgradbo sirotišnice in vgojevališča v Ptuj. Vsak, tudi najmanjši dar je dobrodošel!

12. Avtonomije narodov v Turčiji in prosta pot skozi Dardanele.

13. Neodvisna poljska država s pokrajini, kjer živijo Poljaki. Svobodni dostop do morja.

14. Ustanovitev zveze narodov.

Wilsonov februarski govor.

1. Končne pogodbe morajo odgovarjati pravičnosti ter morajo jamčiti trajen mir.

2. Narodi in provincije ne smejo biti več igrača držav. Igro za ravnovesje moči je za vselej diskreditirani.

3. Vsak spor glede ozemlja se mora rešiti v interesu in v prid dotičnega prebivalstva.

4. Vse jasne narodne zahteve se morajo v najširšem okviru vpoštevati.

Wilson o ustanovitvi zveze narodov.

1. Nepristranska pravičnost brez razlike na vse. Nobenih stopenj v pravičnosti.

2. Skupni interes gre nad posebne interese.

3. V rodbini zveze narodov ni posebnih zvez, pogodb in dogovorov.

4. Nobenih samopašnih gospodarskih kombinacij v zvezi narodov v svrhu discipline in kontrole.

5. Javnost vseh mednarodnih pogodb.

Mirovni korak Nemčije.

K.-B. Berlin, 6. oktobra. Nota, katere se je poslala potom švicarske vlade Wilsonu, se glasi: Nemška vlada prosi predsednika ameriških Združenih držav, da prevzame obnove miru, obvesti o tej prošnji vse vojujoče se države in jih povabi, naj pošljejo odpisance, da se prično pogajanja. Za temelj mirovnih pogajanj sprejema program, katerega je sestavil predsednik ameriških Združenih držav v svoji poslanici kongresu 8. januarja 1918 in v svojih poznejših izjavah, posebno v govoru 27. septembra. Da se za brani nadaljevanje prelivanja krvi, prosi nemška vlada, naj se privede precej do sklepa o premirju na suhem, na vodi in v zraku.

Maks, princ Badenski, državni kancler.

Cesar Viljem armadi in mornarici.

K.-B. Berlin, 5. oktobra. Cesar Viljem je poslal nemški armadi in mornarici sledeči odlok:

Sovražnik naskakuje že mesece s silnimi napori, skoraj brez odmora, vaše črte. V večtedenski borbi, črez miru, ste morali vztrajati in kljubovati po številu premočnemu sovražniku. Veličina vaše naloge je v Vaši nalogi, katero izpolnujete. Čete vseh nemških plemen spolnujejo svojo dolžnost in branijo na tujih tleh junaško domovino.

Trdo je stališče moje mornarice, da se uveljavlja nasproti združenim sovražnim pomorskim silam in podpira z neutrudljivim delom armado v njenem težkem boju. Ponosno in z občudovanjem gleda domovina na dejanja armade in mornarice. Izražam Vam svojo in domovine zahvalo. V najtežji borbi se je porušila macedonska fronta. Vaša fronta je in ostane nezrušljiva.

V sporazumu z našimi zavezniki sem se odločil, da še enkrat ponudim mir; roko pa bomo dali le častnemu miru; to smo dolžni junakom, ki so pustili življenje domovini, to smo dolžni svojim otrokom. Če bo orožje počivalo, se še ne ve. Do takrat ne smemo opešati. Kakor doslej, moramo vse sile postaviti, da kljubujemo neutrudljivo navalu sovražnika. Ura je resna, toda zaupač na našo moč in na milostno božjo pomoč se čutimo dovolj močne, da branimo svojo ljubljeno domovino.

Program nove nemške vlade.

K.-B. Berlin, 5. oktobra. „Berliner Tagblatt“ poroča, da obsega program večinskih strank, ki tvori temelj politiki vlade, sledeče besedilo:

1. Še vedno obstoja neomejeno pripoznavanje sklepa državnega zbora z dne 19. julija 1917. leta, kakor je bilo dano v odgovoru državne vlade na papeževo noto dne 31. avgusta 1917. leta.

2. Pripravljenost, pristopiti zvezi narodov na sledečih temeljih: Zveza narodov obsega vse države in vse narode na temelju enakopravnosti vseh narodov. Njen namen je, zagotoviti trajen mir, neodvisen obstoj in svoboden gospodarski razvoj vseh ljudstev. Zveza narodov varuje z vsemi svojimi sredstvi moči vse države, ki jih pristopijo, s tem, da priznava njihovo posestno stanje in pravice, katere jim daje zveza ter izključujejo nasprotujoče si pogodbe. Podlaga za zvezo narodov je: obsežna izpolnitev mednarodnega prava, medsebojna dolžnost, predložiti vsak razpor, ki ga ni mogoče diplomatičnim potom rešiti, mirovni obravnavi, svoboda morja, vsestranska in istočasna razorožba na suhem in na morju, jamstvo za svoboden, gospodarski in osebnopravni promet med narodi, mednarodni ustroj socialne postavitve in delavskega varstva.

3. Izjava, da se Belgija zopet upostavi in sporazum o odškodnini.

4. Dosedaj sklenjene mirovne pogodbe ne smejo tvoriti nikake ovire za splošni mirovni sporazum. V Baltiku, v Litaviji in na Poljskem naj se takoj ustvari ljudska zastopstva na široki podlagi. Te države, v katerih naj se takoj upelja civilna uprava, naj uredijo svoje ustave in odnašajo do sosednjih držav.

5. Alzacija Loteringija naj bo samostojna zvezna država s popolno avtonomijo, kar odgovarja željam alzaško-lotarinškega ljudskega zastopstva.

6. Na Pruskem naj se vpelje takoj vililna preosnova. Enake preosnove naj se vpeljajo v drugih zveznih državah.

7. Enotnost državne uprave, iz parlamenta naj se pokličejo poslanci kot vladni zastopniki, da izpeljejo enotno državno politiko. Varuje naj se strogo ustavna odgovornost, odstranijo naj se vse vojaške naprave in njihov politični vpliv.

8. V varstvo osebne svobode shodnega prava in tiska naj se precej spremene določila o oblegovalnem stanju, cenzura naj se omeji na vprašanja razmer do drugih držav, vojne strategije in taktike, premikanja čet, izdelovanja vojnega blaga, ustanovitve političnega kontrolnega mesta za vse ukrepe, ki so se temeljem oblegovalnega stana izdali.

Neutrhalno posredovanje za mir.

Genf, 6. oktobra. Govorice o nevtralnem posredovanju za mir so dobile v zadnjih urah novo podlago. Po zasebnih verzijah stajata Holandska in Švica na čelu te akcije, ki je bila že zdavnaj pripravljena, pa je vsled Burianovega mirovnega koraka dobila nov impulz. Švicarski listi obstojajo pri tem, da bo neki papežev razglaz započel mirovni korak nevtralecev. V zveznem svetu ni mogoče dobiti nikake izjave o teh govoricah. Nevtralci so se, kakor pravijo imenovani zasebni viri, zjedini. Da se sklicujejo na Wilsona in opozore na to, da sedanja vojna ni s stališča entente več defenzivna vojna, ker so se osrednje države izjavile za koncesije glede zasedenega ozemlja in ni nobena ententna država več v nevarnosti.

Konec vojne o božiču.

Kopenhagen, 6. oktobra. Publicist Charles Russel, ki se je vrnil iz Italije, pripoveduje, kakor poroča „Temps“, da tudi v Italiji prevladuje mnenje, da bo mir skenjen do božiča.

Bolgarski kralj Ferdinand odstopil.

Sofija, 4. oktobra. Kralj Ferdinand je včeraj za korist kraljeviča Borisa odstopil. Kralj Boris je vlado nastopil.

Budimpešta, 5. oktobra. Bolgarski kralj je dospel v spremstvu princa Cirila v dvornem vlaku v Budimpešto, kjer je stal vlak pol drugo uro na postaji. Ko so kralju predložili avstrijske in ogrske liste, se je začel jokati zaradi očitane nezvestobe s strani

nekdanjih zaveznikov. Rekel je, da tedaj sklenil zaslužil, marveč da stoji popolnoma na strani centralnih držav. Kralj je silno razočaran. Kralj Ferdinand in spremljajoči ga dostojstveniki so bili v ogrskih uniformah in imeli avstrijska odlikovanja v znak, da so ga neje zvesti svojim zaveznikom.

Slovo bivšega bolgarskega kralja. — Democracija bolgarske armade.

K.-B. Sofija, 4. okt. (Bolgarska javna agentura.) Predno je kralj podpisal povedno listino, je sprejel povrsti vodilne strank, ki so vsi odobrvali njegov sklep, se odpove prestolu. Kralj Ferdinand je čez zapustil Bolgarijo. Z veliko radostjo zdravljajo novega kralja in mu priporočajo ovacije. Kralj Boris je podpisal svoj ukaz, s katerim se odreja demobilizacija bolgarske vlade.

Bivši bolgarski kralj na Dunaju.

Dunaj, 4. oktobra. Bivši bolgarski kralj Ferdinand je dospel s svojima hčerama na Dunaju. Več

Pogoji bolgarskega premirja.

Sofija, 4. oktobra. Poluradni list „Bolgarski poročnik“ objavlja naslednje pogoje premirja:

1. Bolgarija opusti vse ozemlje, ki je bilo pred vojsko srbska in grška last.

2. V ozemlju, ki so, kakor n. pr. Srbi, zasedeni od ententinih čet, pride do bolgarske uprave.

3. Bolgarija demobilizira vso armado, vzemši tri divizije in štiri konjeniške polke, ki bodo varovali Dobružo in vzhodno mejo.

4. Orožje in vojni material demobilizirane armade shranijo bolgarske oblasti v prisotnosti nadzorstva orientne armade.

5. Deli bolgarske armade, ki so bili v trenutku, ko se je 29. septembra podpisalo premirje, zahodno od Skoplja in so bili ta trenutki odrezani, položijo orožje in bodo za sedem dni pridržani.

6. Nemčija in Avstrija-Ogrska umakne v roku štirih tednov svoje čete in vojaške enote iz Bolgarije. Tekom istega roka zapustijo Bolgarijo tudi diplomatski in konzularni zastopniki osrednjih velesil, kakor tudi nemški, avstrijski in ogrski državljani.

Proti Budapestu!

Genf, 7. oktobra. General Franchet d'Espèray poveljnik orientne sovražne armade je izjavil: Svoje vojaške operacije smo jih ustavili proti Bolgariji, bomo v vsakem silo nadaljevali proti Avstro-Ogrski in upamo, da tudi z enakim uspehom. Naše čete bodo prodirale proti Budapestu. Udeležiti se hočejo zmagoslavnega pohoda srbskih čet. Naše rezerve so še čisto nedotaknjene.

Govor nemškega državnega kanclerja.

Berlin, 5. oktobra.

V današnji seji državnega zbora je pregovoril novi nemški državni kancler Maks Badenski ter je razvijal svoj program. Naglašal je, da je to program zaveznikov in vsega nemškega naroda. Odgovornost, ki je je prevzel, mu olajšuje dejstvo, da so v novi vladi prišli do najvišjih mest v državi tudi merodajni zaupniki delavstva. To mu je jamstvo, da ima vlada zaupanje najširših mas.

Mirovni program nove vlade.

Program nove vlade in večinskih strank je razviden iz odgovora prejšnje vlade na papeževo noto z dne 1. avgusta 1917 in iz sklepa državnega zbora z dne 19. julija 1917. Obenem je vlada pripravljena pridružiti se zvezi narodov na podlagi enakopravnosti, rešiti belgijsko vprašanje v popolni obnovitvi Belgije, zlasti njene neodvisnosti in teritorialne nedotakljivosti. Tudi je pripravljena